

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijaške velja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 28. julija. Mithad paša je prišel sem in je dve uri razgovarjal se s turškim poslanikom.

Carigrad 28. julija. Angleška flota je zapustila Besiko-baj, a ne ve se, kam odplava. Misli se, da bo po morji krožila. — Poroča se, da je bil pred Šumlo boj mej prvimi stražami ruskimi in turškimi.

London 27. julija: „Reuterjev bureau“ poroča: Sulejman paša je bil pri Karabunaru od Rusov tepen, izgubil je deset kanonov in se je v Adrianopolj nazaj pomaknil. Rusi so na cesti v Filipopolj in Adrianopolj prišli do Kaskoi in zaseli Jambolj. — Drug ruski vojni oddelek je obkolil Silistrijo. — Več konzulov je zahtevalo od svojih poslanikov v Carigradu, naj se pošljejo vojne ladije v Cavalla, Rurgos in Galipolj, ker so muselmani silno razburjeni. — Rusi so uničili pet železniških mostov mej Jamboljem in Filipopoljem.

Cetinje 27. julija. Denes zjutraj se je obstreljavanje na trdnjavo Nikšič od vseh strani začelo. Predtrdnjavo okolo Nikšiča, ki so jih Črnogorci zadnje dni osvojili, razstrelili so vse.

Vojska.

Črez London nam prihaja važni telegram o novejši večji ruske zmagi. Rusi so onkraj Balkana pretepli večjo turško vojsko pod Sulejmanom pašem, vzeli jej celih deset kanonov in jo vrgli nazaj v Adrianopolj, ali kakor Bolgari, pravijo v Odrin. Prišli so do

Haskoi-a, to je v sredi mej Filipopoljem (ali Plovdivom) in Adrianopoljem. Če so Rusi tako mnogoštevilni, kakor so hrabri in pogumni, morejo kmalu pred Adrianopoljem stati. — Tudi važno železniško mesto Jambolj so zaseli in tam na železnici pet turških mostov podrli, ter tako Turkom prerežali možnost, dopolnjevati svojo vojsko, obkoljeno v štirih podonavskih trdnjavah.

Da je prevažna turška trdnjava Ruščuk obkoljena in se od Rusov nastreljiva uže več dni, bilo je uže poročano. Denes se tudi poroča, da je i druga važna turška trdnjava, Silistrija, uže od ruske vojske zajeta in cernirana. Isto tako je pred Šumlo uže manjši boj bil.

Da so Rusi pri Plevni bili premagani, ker so s primerno premalo vojsko napali utrjenega Osman-pašo, ki je bil s 40.000 možmi iz Vidina prišel, jemlje se ruskim vrhovnim generalom od prijateljev močno za zlo. Oni bi bili morali več vojske tja poslati. Sicer pa ta ruski poraz nema nič odločujočega pomena, pač pa bo ruskim vojevodam dober nauk.

Uže se navešča, da iz Rusije marširajo nove vojske na Prut in črez Rumunijo v Bolgarijo svojim na pomoč. Rusija ima doma vojakov dovolj; vidi se pa skoraj, da je turško vojsko prenizko cenila. To mora brž popraviti, predno povsod zašancane Turke, ki se večjih bitev na polji ogibljejo, z vso ostrino in premočjo prime.

Turki nameravajo precej, ko bi Rusi vzeli Adrianopolj ali večjo bitko dobili, razviti črno zastavo proroka Mohameda, kar bi pomenilo toliko, kakor da ima vsak mohamedanec prijeti za orožje za svojo vero, zoper

kristijane. To bi bilo strašno klanje krščanov. Zatorej se uže velevali pripravljajo protestirati proti temu, celo Nemčija je dejala, da ob tem slučaju posebne naredbe stori. Tudi naša država bi ne mogla nevtralna ostati, nego z našimi brati Rusi zajedno iti v boj za krst.

So nekateri, in to prav dobri slovanski rodoljubi mej nami, ki primerjajo rusko vojno s prusko-francosko in vsled svoje vroče želje za rusko zmago niso zadovoljni, da bratje Rusi tako hitro ne operirajo kakor so Prusi leta 1870, da Nepokojšički tako naglo ne potolče Turkov, kakor je Moltke Francoze. Ali pomisliti je treba, da so vsi nemški vojevodje sami po vojski priznali, da bi se bila vojaško slabjša Francoska vse drugače in vse bolj dolgo in z vsem vspehom pred Prusi ubranila in nazadnje Nemce popolnem upehala, ko bi bila v defenzivi ostala in ne dala svoje vojske na bojnem polji poloviti. Turki zdaj tako delajo. Oni povsod čakajo z napeto puško za nasipom, s kanoni za steno; oni se umikajo povsod tako dolgo, da jih je več, nego Rusov, potlej še le primejo. Zato je vojevanje Rusom težavno, zato moramo potrpljenje imeti za zaupanje.

Iz Carigrada je bilo 20. t. m. „Timesom“ telegrafirano: Položaj se tu vidi prav težko. Veliki vezir je angleškemu poslaniku poročil, da je uže 30.000 Rusov na tej strani Balkana. Družine se napravljajo na beg iz strahu pred turškimi nerednimi vojaki, ki bodo plenili, kedar bodo pred Rusi vzmikali se. V Jeni-Sagra so baši-bozuki plenili, ko so čuli, da kozaki prihajajo.

Nič miru.

Zadnje dni se je začelo govoriti, da bi se mogel mir mej Rusijo in Turčijo uže zdaj

Lintek.

Popotna pisma.

II.

V Kamniku.

„Hat sich ein Ränzlein angemäst't
Als wie der Doktor Luther.“

Göthe, Faust I.

„Jezes, Jezes, Johan, al' s' res abgeordneter?“ Tako je na večer pomenljivega dne, 10. julija 1877, zaklicala še precej čedna, malo obila, a sicer huda ženka na trgu velicega mesta kranjsko-slovenskega Kamnika, ko se je ustavil pred njo z bršlinom in srebotom okinčani voz, ter se je iz njega in iz obile zelenjadi privaril počasi na dan majhen, a debel mož, na čegar kipečih prsih se je svetil pa-pežev viteški red „vom heiligen Grabe“, kupljen pred par leti za nekaj stotakov. Kakor se je pred mnogo tisučletji slavni črni egiptčanski bik z belo liso na glavi, imenovan

Apis, ustavljal leto za letom po končanih svečanostih pred templom Ozirisinim, okinčanim s klasjem, cveticami in drugo zelenjavo, tako se je pripeljal na večer slavnega 10. julija 1877 trebušati „Ritter vom heiligen Grabe“ domov na kamniški trg, ter je svitlega bliščečega lica, in počasi pomikaje težo svojega telesa v naročje preljubljene in presrčne ženice, odgovoril z generalskim ponosom: „Da, jaz sem zmagal!“

„Oh, Johan, kako sem jaz srečna; kako me bodo druge kamniške žene zavidljivo po strani gledale, sedaj, ko si ti „abgeordneter“. In ljubi moj Johanček, sedaj boš tudi katerikrat k „stotholterji“ na kosilo povabljen, kaj ne? Pa da si mi zapomniš, kaj da boste tam jedli, to ti povem! Ali boš imel tudi uniformo novo?“

Tako je šlo iz ust radovedne in ponosne ženke; pa stoprav zadnje vprašanje izbudilo je zmagovalnega junaka iz flegmatične lenobnosti. „Kaj praviš, uniformo? Se ve da jo

moram imeti. Pa sedaj še ne vem, kakšna je. Zlata mora biti, močno zlata in rudeča kaj ne? Takoj bom pisal Dežmanu ali Šafarčku, kakšna mora biti? Ali pa ti piši, saj bolje znaš, ko jaz!“

In po tem važnem pogovoru sta stopila v hišo, srečna in zadovoljna.

„Oh Miha, oh Marijanica, Neža, Mica in Nace, kje ste pa; poslušajte, naš gospod Johan so zmagali! Oh zmagali so, za abgeordneterja so, taka čast, taka čast!“ Tako je nosila ženka veselo novost, iz veže v kuhinjo, iz kuhinje v hlev, iz hleva v prodajalnico, iz prodajalnice na dvorišče. In Miha je snel klobuk z glave, ter zijal — „k-a-a-a-j?“, Marijanica in Neža pa ste skupaj ugibali, kje so neki zmagali gospod; samo „lerbub“ v prodajalnici se je na tihem namuznil. „Lerbubje“ so včasih prav — pametni fantje.

Tacega veselja še nij bilo nikdar v hiši „našega Johana“. Niti tedaj, ko je postal „Ritter vom heiligen Grabe“, niti tedaj, ko so

sklepati. Koliko se ima temu verjeti, naj kaže sledeči članek, ki je od besede do besede preveden iz „Ruskega Mira“, enega najuplívnejših ruskih časnikov:

„Nalog Rusije je, da turške glavne moči vrže v Carigrad, ali pa še dalje. Turška država se mora izriniti iz vrste evropskih držav, mej katerimi je bila tako dolgo oficijalni rabelj krščanstva. Popolno uničenje turškega gospodstva na balkanskem poluotrovu in zopetno ustanovljenje historičnih pravic tamošnjih krščanov — to je sveto poslanstvo v sedanjej vojski, in v tem se ta vojska razločuje od drugih, ki smo jih vodili s Turčijo.

„Mi imamo posla s sovražnikom, s katerim se niti ena beseda o miru govoriti ne da. Turki se namreč boré za svoje gospodstvo črez krščane, mi Rusi pa moramo, naj to stane, kolikor hoče, to gospodstvo trinoškim rokam izviti, in sicer tako, da ne ostane niti pičice več o njem.

„Turški diplomati naj bodo v miru: mi ne bomo z njimi v Carigradu dogovarjali se o mirovnih uvetih.

„Mir bode stoprav potem, kadar ne bode več Turčije v Evropi.

„Drugega miru niti ruski narod, niti sorodna slovanska plemena ne mogó želeči, plemena, ki od nas Rusov pričakujejo spasenja. Zares, mi smo miroljubiv narod, pa ravno zato moramo to vprašanje sè sveta spraviti, ker smo je uže tolikrat samo do polovice rešili. Iztočno vprašanje je nas in balkanske kristijane stalo zadosta krvi in sedanja vojska mora vsemu temu konec storiti, naj terja še toliko žrtev.

„Ta vojska je naša zadnja vojska s Turčijo. Iz podrtin osmanskega trinoštva mora roditi se krščanski iztok in provincije starega iztočnega carstva morajo se poklicati k novemu življenju. Potem pride mir v blagoslovljene balkanske dežele, mej Slovane in Grke, na obale Dunava in Bospora. Pa ta mir se bode po pogrebu Turčije v splošnem evropskem koncertu v Carigradu podpisal.

„Nepretresljiva stanovitnost, nepogojna resignacija, zaupanje v nas same in na naše lastne sile, podpirane po zavesti naše dolžnosti, to so moralni uveti, ki Rusiji pomagajo svoje historično poslanje v iztoku izvršiti. Kar pa se tiče materijalnih uvetov, so tudi vsi na strani Rusije.“

Tako jasno naši turkoljubi niso nikdar govorili. Oni se opirajo na pogodbe, katerih več nij, na občutke, ki jih sami še nikoli niso imeli, na žuganja, katerih ne mogo nikdar izvesti; včas pa zopet o miru govoré, da bi svojo slabost zakrili. Toda Rusija se bojuje sama in bode tudi sama mir sklepala; nihče se ne bode vmešaval. Zmagovalna Rusija bode Turčiji ravno tako mir diktirala, kakor ga je zmagovita Prusija leta 1866 Avstriji in zedinjena Nemška premaganaj Francoskej. To naj si zapomnijo oni, ki nemajo nikoli dosti blata za Rusijo in njene varovance, nikoli zadosti poljubov za gnjili turških kadaver.

Železniški upor v Ameriki.

Letošnje leto je polno velikih dogodajev. Ko se v iztoku bije boj za osvobojenje naših jugoslovanskih bratov in za boljšo bodočnost celega orjaškega slovanskega plemena, obrnila se je naenkrat pozornost cele Evrope še na drug boj za osvobojenje, za izboljšanje stanja, na železniški upor v Ameriki. Ta upor žuga bivati prava pravcata socijalna revolucija. Velikanska transatlantska republika, kjer se je svoboda uže od početka te nove republike najlepše razvijala, republika Zedinjenih držav v severnej Ameriki, ponos vseh svobodoljubov, je pozorišče nevarnega boja. Uže je povsodi kri tekla in skoraj povsodi so tudi tukaj vstaši zmagovalci. In ta vstaja se je urno razširila, najvažnejša mesta cele severo-amerikanske republike so v nevarnosti in teško, da bi se državljanska vojska zabraniti mogla. Uradi niso bili pripravljeni na te dogodjaje; ko se je upor začel, niso razumeli v svojej ameriškanskej lehkomišljenosti, kako resno lahko biva to gibanje, akopram je svoj anarhični značaj uže zdavnaj z marsikaterimi znamenji izdalo.

Poročali smo uže, da so se vstaši polastili važnih mest Pittsburg in Baltimore. V Pittsburgu so streljali na vozove, na delavnice in druge priprave in poslopja pensilvanske železnice, proti kateri so celo pripeljali top, da bi streljali iz njega vá-njo. Vojaki so streljali na vstaše, a so bili iz početka odbiti. Javlja se, da je v tem boji našlo smrt trideset oseb, veliko večje število pa je ranjenih. 70 lokomotiv, 250 vagonov in poslopje, kjer stoje železniški stroji — vse to je požgano in razdrto. Škoda se ceni na dva milijona dolarjev. Povsodi živi vse v največjem razburjenji.

V Baltimoru so vstaši vojake, ki so bili prišli nad-nje, sprejeli s kamenjem in jih razpodili; potem so divjali dalje in plenili. Narasli so se urno, ulomili v prodajalnice za orožje, kjer so dobili mnogo orožja in tri topove. Potem so vojaki zbežali v železniška poslopja, kjer jih je ljudstvo oblegalo. Pittsburgski šerif je ubit, general milice Pearson ranjen. Iz vseh krajev Pensilvanije gredo vojaki na kraj vstaje. Vstaši niso samo železniški delavci, nego i od drugod.

Pittsburg ima 3000 vstašev v rokah. 21. julija je bilo usmrtenih 20 oseb, 29 pa ranjenih. Trije vojaki, ki so se bili v neko hišo pri železnici utrdili, so bili postreljeni, ko so hoteli pobegniti. Na več krajih Pittsburg gori. Ljudje se na pensilvanskej železnici ne mogó več voziti.

V Baltimoru je 21. julija napalo 5000 vstašev, ki so bili oboroženi s kamenjem in puškami, vojake, ko so ti šli iz kasarne. Ko je bilo ranjenih uže več vojakov, ustrelili so brez povelja in usmrtili deset vstašev, trideset pa so jih ranili. Potem so vstaši železniško postajo zapalili, katera je na pol zgorela, podrli so telegrafsko poslopje ter razdrli železniške tire. Vojaki so morali ostati v mestu, da vzdrže mir. Posrečilo se jim je vjeti 100 vstašev, katere so pozaprl.

Vstaja pa nikakor še ne pojema. Najvažnejše železnice vstaši blokirajo.

V Washingtonu so ministri imeli posvetovanje, in sklenilo se je, da se bode cela sila Unije vporabila, da se naredi mir. Pretresava se predlog, da bi se v Pensilvaniji, Marylandu in zapadnej Virginiji razglasilo obsedno stanje in da bi se sklicalo 75.000 dobrovoljcev, da se upor zatara. Stoječe vojske Zedinjene države ne mogo dostá poslati proti vstašem, ker cela vojska Unije znaša samo 25.000 mož, katerih večina je uprav zdaj postavljena proti Indijanom; vstaši imajo pa tudi sploh mnogo nadeje, da zmagajo, ker se jim nezadovoljneži povsodi pridružujejo.

Vstaja je obrnena zdaj samo proti železniškim društvom, katere imajo v Ameriki zares velikansk upliv, tako, da v nekaterih državah zares kot trinogi vladajo nekateri bogataši, ki svoje služabnike na vso moč dero.

Vstaja je strogo socijalna, katere namen je, da se delavcu da boljša, človeka vredna bodočnost. Da se pri vsem tem take razposajeno deluje, da se to razdejanje obrača ravno

ga volili v Varaždinu za „Ehrenhauptman“, in tudi tedaj ne, ko je postal „Ehrenhauptman“ domžalskih veteranov; in bogme, tudi gotovo tedaj ne, ko je iz drugega normalnega razreda prinesel „cvajer“ domov; iz tretjega razreda ga nij mogel več prinesiti, ker je uže v prvej polovici leta dobil „dritte“ ter je potem obešil „študiranje na kol. Pa kaj bi govorili o tem, kar je bilo; dandenes je naš Johan, „naš gospod, ki je zmagal“, uže poslanec, „und hat sich ein Ränzlein angemäst't, als wie der Doktor Luther.“ On sicer ne vé, kdo je ta doktor Luther, še menj pa, kaj je Göthejev Faust, pa ne ve, da on z zadnjim pravi: „Was man weiss, kann man nicht brauchen,“ in zato bo ravno tako izvrsten nemški poslanec, kot je višenjski baronec Beno Tauffrer izvrsten šolnik, čeravno je samo kadetno pripravnico slabo izpolnil.

In to veselje v hiši kamniškega poslanca, — ali nij bilo zasluženó? Koliko se je pa trudil mož za to? Pravijo, da v šestih letih

svojega županovanja nij podpisal tolikrat svojega slavnega imena, nego v zadnjih štirih tednih pred volitvo pod pisma, ki mu jih je napisala pridna ženka v sladkej nadi, da bode vendar enkrat izvedela, kaj se pri „stotholterju“ kuha. In naposled sta dan na dan

„Padar in dohtar k njemu hodila!“

Padar, znani kamniški padar, ki je obiskoval v eno mer volilce, se ve da samo zdrave, ker bolni so mu na sto korakov pred nosom vrata zaklepali, ta padar je potoval na stroške „našega Johana“ okolo, ker zastonj on ne stori ničesar; in „dohtar Oderiga,“ znani Oderiga,“ kakor mu pravijo po Kamniku, in kakor ga zovejo oni, ki jih je uže odril, oba sta preromala križem to slavno kamniško mestice, ko je bilo treba loviti glasoze za debelega „Johana.“

Vse to se mi je pripovedovalo, ko sem „ukazelen“ pripotoval v mestice pod Grintovcem, in ko sem žejen in utrujen sedel pri kupici slabega čvicka pri Krištofu (kamor pa nikoliko več ne

pridem) sredi nemčurske kamniške inteligence, katero reprezentira v prvej vrsti debeloglavi oče znanega izreka: „Tri sto hudičev.“ Rad bi ga bil videl, tega moža, pa on je hodil zopet „po denarjih,“ kakor so dejali. In v zadnjih časih tudi o njem baje velja Mefistov izrek:

Auch die kultur, die alle Welt beleckt,
Hat auf den Teufel sich estreckt,

ker mož neki ne kolne več po slovensko, ker se boji, da bi ga „hofrath Benjamin“ ne korekcioniral. Zato kolne po nemško, kar mu pa, kakor pravijo, tekne tako dobro, in tudi ne gre tako gladko, ker nemščina v starih letih ne zastane tako rada v glavi, kakor v mladih, in v mladih letih se je mož nij bil naučil.

Krištofova mati in njih hči sta me hodili po strani opazovat, ko sem pokušal njihov čvick; in ko sem jih jel po kamenških nemških matadorjih popraševati, umaknili so se celo iz druge sobe ven v vežo. Bali so se

proti najvažnejši iznajdbi novejšee dobe, je pač obžalovanja vredno, a ipak umevno. Pritiskati se da le do neke meje; ako se prekorači to, začno pritiskani gibati se, in to gibanje je večidel tako veliko, da vse podere in zdrobi.

Ta socijalna vstaja je uže druga tega desetletja — prva je namreč vstaja francoske komune. Pomenljivo je, da se je ta vstaja začela v severni Ameriki, kjer bi vendar človek mislil, da v primeri z velikim ozemljem manjka delavcev, in da je zaradi hitrega razvijanja in individualne svobode taka vstaja nemogoča. Čudno je tudi, da se vstašem iz delavskega stanu pridružujejo kmetovalci; znamenje, da so tudi pri njih socijalistične ideje našle vhod.

Upliv na Evropo bode to gibanje vsakako imelo; torej smemo pazno pričakovati poročil o železniški vstaji v Zedinjenih državah severne Amerike.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. julija.

Ker je te dni, kakor smo uže omenjali, naš **cesarjevič** naslednik Rudolf postal samostalen, izrazili so razni časniki svoje mnenje. Nekateri slovanski so izrekli upanje, da ker je kp. Rudolf samostojen postal v tem kritičnem času, ko se na jugu boj bije za svobodo, da Bog, da mi avstr. Slovani pod njegovo vladno sad njegov uživamo.

Južno-tirolski državni poslanci, kateri so zapustili državni zbor, so bili baje od — Garibaldija pohvaljeni! To ne kaže o njihovem avstrijskem patrijotizmu, ker Garibaldi bi rad delal za odtrganje južnega Tirola od naše monarhije.

Poljski „Czasz“ o grofu **Andrassyju** in njegovej politiki piše: „To je gotovo, da razen politike grofa Andrassyja bi se ne moglo postaviti nič proti vojaški stranki dvornej. Ko bi Andrassy ne bil v vsem, kar je mogoče, popustljiv in bi bil odstopil, bili bi mi uže gotovo v akciji z Rusijo vred.“ — Bog daj, da bi kmalu odstopil!

Magjari so torej imeli 26. t. m. v Pešti velik tabor, na katerem so divje proti našim slavjanskim bratom Rusom ščevali in srdito jezili se, češ, da so Rusi „neusmiljeni“ proti Turkom, tem vrednim magjarskim bratom. Nekov poslanec Helfy, pomagaren Nemec, je vpil: „Orožja v naše roke!“ Druga magjarska sodrga mu je pritrjevala in rokoplaskala. Mi bi svetovali dati temu Helfiju najbolj velik magjarsk meč in poslati ga na Ruse, da bi ga kak Kozak učil kozje molitvice. — Prijatelj ministra Tisza, poslanec Pulskey, je govoril, da hoče Rusija „panslavizem“ po konci spraviti. Kaj si magjarska duša pod

me reva — saj so menda tudi za „Johana“ glasovali. Natakariča pak je malo drugo dekle; ko sem jo povprašal, ali tudi kaj politike ume, prikimala je vesela, in ko sem jo prijel, dejala je, da gospod „Johan“ tudi včas tako naredi, kadar so sami tukaj, in potem pravijo: „Man muss politisch sein.“ In naposled mi je izdala veliko politično skrivnost, da so gospod „Johan“, gospod „tri sto budičev“ in gospod „padar“ enkrat reševali, ali bi ne bilo vendar dobro v deželnem zboru potegovati se za norišnico; potem pa so po predlogu gospoda „Johana“ uganili, da bode bolj prijetno in koristno, delati za kakov „Findelhaus.“ „Predlog je bil sprejet,“ dejala je natakariča, in potem so gospodje spili še deset litrov naše starine. Pri osmem pa so bili uže tako sitni, da sem pri devetem litru ušla. Desetega pa jim, je prinesel naš Janez, in gospod „Johan“ so se tako zmotili, da so mu dejali: „Nežika, pojďno k meni!“

tem misli? Klapka, ta stari revolucionar zoper našo vladarsko hišo, je hujskal zoper Jugoslovane in za to, da mora naša (!) monarhija ohraniti in braniti celost Turčije. On hujska zoper zasedenje Bosne po Avstriji. Hvali, kako se bodo Turki ubranili in priporoča angleško alijanco. Na konec se še enkrat tisti Helfy oglasi in terja zopet orožja zoper Ruse, ker se mora tej vojski konec storiti. — Menda nij treba, da bi proti tem magjarskim obsedencem katero besedo več zapisali!

Vnanje države.

Iz **Carigrada** se poroča „N. fr. Pr.“, da je sultan Mithad-paša nazaj poklical v Carigrad. — Baje, da pojde čez Dunaj tjakaj.

Iz **Berlina** se javlja, da so tam iz Peterburga zvedeli, da Rusija ne misli prej miru sklepati, predno ne bode sijajno in odločno zmagala.

Angleška ladija „Eufrats“ je peljala 26. t. m. 50 oficirjev in 1481 mož na Gibraltar in Malto.

Slavni Johan Bright je govoril 25. t. m. v Bradfordu, da naj Anglija ne brani Rusom Carigrada vzeti. Ravno tako je v Londonu na shodu ribskih trgovcev izrazil se lord Hartington.

Dopisi.

Iz **Trsta** 26. julija. [Izv. dopis.] Ti Italijani so res nesramneži. Zdaj se tukaj naravnost uže trosi, to se ve da nekoliko skrivaj, pa vendar, da bi policija lahko videla, oklic, ki Italijane pozivlje na odpad od Avstrije. Pod naslovom „Concittadini“ in s podpisom „il comitato triestino-istriano“ širi ta spis veleizdajne namene. Časniki pišejo, da Garibaldi to rovanje odobrava, in da ga mogočne stranke onkraj Adrije z denarji in z ljudmi močno podpirajo!!

Ali je kaj bolj naravnega, če v očigled tega vsega mi, cesarju vedno zvesti tržaški in okoličanski, kakor tudi isterski Slovenci zopet Avstrijo opomnimo, naj pomisli, kako se je dozda z Italijani in kako z nami ravnalo? Mi Slovani v Primorji smo, moremo in hočemo biti falanga zoper italijanske poželjivosti, — ali mi terjamo svoje narodne pravice, mi terjamo vse, kar nam je potrebno za gotov narodni obstanek in narodni razvoj. Potem moremo steber Avstriji biti!

26 gorskih Uhacijevih topov je šlo te dni v Dalmacijo; ovsu se toliko izvozi vsak teden, da ga mora velika armada celo leto dosta imeti. Ali se bo šlo v Bosno?

Čuje se, da se tukajšnji slovenski list „Edinost“ in goriška „Soča“ združita in bode v Trstu za celo Primorsko izhajal tednik. Ako

To vam je zlato dekle, ta natakariča, in ko bi ne bila v istem trenutku cela vrsta kamniških gospodov pristopala v sobo, bi jo jel po družih manj „političnih“ rečeh izpraševati, in morda bi me bilo to še mnogo bolj zanimalo.

Zvedel bi bil morda še kaj o „znamenških dekletih“, katere pri nekaterih gospodih posebno veljajo, ali pa celo o tem, da so gospod „Johan“ tudi stroške zadnjega streljanja v čast slavne volilne zmage zapisali po stari navadi v rubriko „für Gemeindefeierlichkeiten.“ Bog zna, kaj bi bil vse zvedel; pa končno bi bil morda zopet s politično natakaričo zabredel v politiko; pa o tej naj sklenem na novo s Faustovo besedo, ako ravno bi bila ona morebiti zopet tako nedolžna, kakor „Johanova“ politika o „Findelhausu.“

Ein garstig Lied, pfui, ein politisch Lied!

X. Z.

se pomisli važnost Trsta in cele Primorske, bilo bi to jako koristno. Dva časnika sta za našo Primorsko res preveč, naj bi bil raji eden in ta dober. Da je pa v Trstu potrebno časnika, za to imamo dovolj izkušinj. Kako ime da bode imel novi časniki, nij še znano, dobro bi bilo, da bi se zval „Primorska Edinost“, in bi obdelaval mej drugimi strokami tudi trgovino. Posnemajte nas tudi vi v Ljubljani in zjedinite se v časopisji, združite moči, mi smo premajhen narod, da bi se preveč cepiti smeli.

Iz **Dalmacije** 23. julija [Izv. dop.]

Pri nas se pripravljamo na boj. Sicer ne na volilni, kajti tega smo opravili uže lani in z večjo srečo nego vi kranjski Slovenci. Bilo nam je pa tudi lažje, kajti pri nas je deželni načelnik Rodić vse drugače postopal, nego pri vas drugi. Rodić je povsod kazal se narodnej stranki prijaznega, potem smo zmagali z lahka, če so prav mnogi odvisniki za lahone glasovali, kakor so sploh pri nas načinovniki mnogo bolj svobodni, nego pri vas: vsak voli po svojem prepričanju, nihče ga ne komandira, da bi moral tako ali tako voliti. V samej kanceliji Rodičevej so lahoni, on ve, da so, in ne reče jim nič, da si je mož sam Slovan, kolikor sme biti kot vojak in namestnik cesarjev.

Nego, jaz sem hotel povedati Vam, da se pripravljamo na boj s Turkom. Kajti da bi zoper Rusa mogli iti, to pri nas nikomur ni v glavo ne pade. Pri nas so simpatije za Ruse občne in tako tople, kakor vejeje iz „Slovenskega Naroda“ slovenske. Prepričani smo, da želje Magjarov in nemškutarskih ustavovercev ne bodo izpolnile se.

V Sinju je pripravljeno za 7000 mož, vsega potrebnega in vsi magazini so natlačeni. V Spljetu je žita, sena, drv velikansko nakičenih za vojsko. Isto tako v Šibeniku vedno še, dan na dan vozijo in tvorijo živež in strelivo v vseh mestih blizu bosenske ali hercegovske meje.

Mej tem pa vedno višji oficirji hodijo na mejo študirat zdaj to, zdaj ono. Da bi skoraj doštudirali in za Slavjanstvo dobro!

Domače stvari.

— (V Ljubljani) so 25. t. m. pri Fužinah našli mrtvo truplo moškega, ki je uže dalje moral v vodi biti. Najbrž je samomorilec.

— (V Višnji gori) je pogorel Josip Dolenec in mu je ogenj naredil 1000 gl. škode.

— (Na celjske gimnaziji) je kot privatistovka naredila izvrsten izpit čez prvo latinsko šolo 10 let stara gospica Helena Walter, doma iz Velike vasi na Kranjskem.

— (Ujeli) so v Steyerju onega morilca Janeza Paholeta, ki je umoril in oropal 19. marca t. l. dekle Ano Gajšek v Oplotnici. Njegovega pajdaša Koprivnika so celjski porotniki 19. julija obsodili zaradi zločina tatvine na 17 let težke poostrene ječe.

— (Vinjen zaspal) je 4. julija zvečer na neki trati v Celju živinski kupec M. Reihard iz Gornje-Avstrije. Ko se je zgodaj ob treh vzbudil, zapazi, da mu je bila ura ukradena in listnica z 800 gl. Na njegovo srečo so tata zasledili in pri njem našli uro in še 390 fl.

— (Po Krasu) kaže trta lepo, izmed strni pa se je posebno belo žito dobro obneslo, in sicer tako, da ljudje uže več let, takega obilnega pridelka ne pomnijo; v Vipavski dolini pritislila pa je nekoliko navadna trtna bolezen, se ve da pri onih, koji se skušene dobre zvepljenja nijso poslužili.

— (V seji mestnega zbora ljubljanskega) se je zadnjič prošnja za spremembo pogodbe glede vkvartiranja vojakov v Nušakovi kosarni zavržla. Služba magistratnega kancelijskega služabnika se je podelila policaju Janezu Šukovcu, služba policaja višjega reda pa Šelkotu. Glede zidanja prodajalnic za šolami se je sklenilo reči prevdariti in v svojem času odboru poročati. Glede novih vodnjakov se je določilo poiskati vse studence pod tivolskim in šiškarskim hribom in jih napeljati v mesto, pred frančiškani pa, ravno tako tudi na Šentpeterskem predmestju, pred Križanki in pri Cojzovem grabnu napraviti vodnjake. Glede prevaževanja železničnih vozov na dunajske ceste je ministerstvo naznanilo, da se bo to, kar je le mogoče, skrbelo. Dalje se na znanje vzame poročilo, da se bo pri prestroji vojnega vkvartiranja na to oziralo, da Ljubljana pride v višji red. Prošnja za podporo pokojninskemu zakladu za telegrafistovke se glede pičlih dohodkov mestnih zavrže. Na interpelacijo Regalijevo župan odgovori, da se bo mestni svet na gradu obdelal in obsadil.

Razne vesti.

* (Hrabre črnogorske žene.) Hrcegovski Turki, katere je Sulejman paša po tepežni ulici skozi Črnogoro v Spuz tiral, začeli so uhajati. Črnogorke, ker nij moških doma bilo, polovile in zaplenile so Turke ter jih tirale pred vojno. Živile sokolice črnogorske!

* (Pogumna ženska.) Iz Černovica v Bukovini se poroča: Nedavno je prišlo k nekemu bogatemu posestniku bližnje vasi šest kmetov in so zahtevali od njega denarja. Ubožec pa nij imel več, nego 20 gld. Zdaj pa zakriči vodnik lopovski: „Stotakov hočem, sicer te precej zdrobim!“ V tem trenutku stopi v sobo žena posestnikova in hladnokrvno pravi: „Kdo se bo neki za par umazanih stotakov dal drobiti, počakajte, vam jih precej prinesem.“ Zdaj gre v bližnjo sobo, nabije tam revolver in pride nazaj. „Tukaj-le so stotaki!“ zakriči in ob enem so ležali trije lopovi mrtvi na tleh. Drugi trije so ranjeni pobegnili, pa so jih ljudje polovili. ki so čuli streljanje.

* (Babji tepež.) V Trstu ste se dve 14letni deklici zbesedile in pri tej priči je ena drugo s steklenico po glavi mahnola, da se jej je čepina v glavo vsadila in so jo morali v bolnico nesti. Dve drugi pa ste se isti dan v drugi ulici spopadle, pa prišla je straža ter ju tirale v zapor.

* (Prenagljenost.) Iz Linca se poroča: Včeraj se je graščak Josip Höhn peljal se svojo mlado soprogo z linskim pevskim društvom na parobrodu po Donavi. Izlet je bil jako vesel; nazaj grede pa se spre Höhn s svojo soprogo, zaradi prav ničeve stvari, da mu je ona v jezi rekla „trotelj“. Kmalu potem prosi Höhn svojo soprogo, naj prevzame za nekaj časa njegovo uro in denarno listnico, češ, da more on nekam iti. Nesrečnež pa kmalu potem skoči čez ladijino ograjo v Donavo. Rešiti se 26 letnega moža nij moglo, ker je bilo uže tema. Soproga je stara 19 let. Obljubila je 50 gld. onemu, ki bi truplo možovo našel. Höhn je bil povsodi zelo priljubljen.

* (Zaklal) se je v Merzeburgu na Nemškem nek sodar pred sodnijo, ko je zaslišal obsodbo, glasečo na tri mesece zopora. Zgrudil se je na tla in ko je v bolnišnici, kamor so ga prinesli, zopet zavedel se, je rekel, da je uže prej oporoko naredil, ker kot obsojenec nij hotel več iti v svojo vas.

* (Huda vročina) je zdaj na Španskem. Tihi padajo izpod neba, in ceste v Sevillji, ki so krite z asfaltom, so za hojo nesposobne, ker se asfalt topi kakor vosek.

* (Roko odgriznil) je v menažeriji v Bolzanu tiger strežaju, ko mu je ta meso dal. Strežaj mu je nagajal s tem, da mu nij dal precej mesa, pozneje pa je preblizu posegel, tiger je bil pa toliko nesramen, da je meso vzal pa še roko odgriznil.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

* (Podrla) se je v Monakovem na Bavarskem prošli vtorek nova hiša, v kratkem času uže tretja. Podsula je devet ljudi.

* (Amerikansko.) Prošlo leto je bila neka ženska v Ohiju na smrt obsojena, ker je svojega brata ostrupila. Sedela je leto in dan v ječi, ker jej je pa to postalo predolgočasno, prosila je sodnike, naj bi jo rajši obesili, češ, saj nijsem nikoli prosila, da bi me ne. Odločenje o tem čudnem slučaju pride pred najvišje sodišče.

Tržne cene

v Ljubljani 28. julija t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld 10 kr.; — reš 5 gld. 70 kr.; — ječmen 4 gld. 40 kr.; — oves 3 gld. — 90 kr.; ajda 7 gld. 60 kr.; — pros 5 gld. 36 kr.; — koruza 6 gld. — kr.; krompir 100 kilogramov — gld. — kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 94 kr.; — mast — gld. 85 kr.; — špeh trišen — gld. 74 kr.; — špeh povojen — gld. 73 kr.; jajce po 1²/₃ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 52 kr.; — teletnine 56 kr.; — svinjsko meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 73 kr.; — slame 1 gold. 50 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. 80 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 28. julija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	62 gld. 70 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67 " 20 "
Zlata renta	75 " 15 "
1000 drž. posojilo	114 " 50 "
Akcije narodne banke	734 " — "
Kreditne akcije	157 " 90 "
London	123 " 25 "
Napol.	9 " 83 ¹ / ₂ "
C. a. cekini	5 " 90 "
Srebro	108 " 30 "
Državne marke	60 " 45 "

Med. in Chirurg. (190—4)

dr. L. Jenko,

c. k. fizikus, zdravnik za oči i. t. d., ordinira na mestnem trgu št. 21 (v Petričičevi hiši), od 9. do 11¹/₂ ure dopoludne.

Sirovi loj

kupujeta vsaki čas po najvišji ceni

Karl Pamperl-ova sina,

Topilnica za loj, svečarja in milarnica, zaloga vžigalnih, svetilnih in maščobnih tvarin

v CELOVCI na Koroškem.

(14—4)

Vsem bolnikom, kateri bi v prav kratkem času bili radi rešeni od svojega trpljenja po tisočkrat dobro se izkazavšim zdravljem, se branje slavnega, v 68 natisih izšlo, 500 strani močne knjige: Dr. Airy's Naturheilmethode ne more dosti priporočati. Cena 60 kr. avst. velj. dobiva se po vsakej knjigarni, ali pa proti pošiljanju 12 pism. mark po 5 kr. tudi direktno od Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig. Spridevala, katerih je v knjigi veliko tiskanih, so porok temu, da nihče ne bode nezadovoljen položil te ilustrirane knjige iz rok. Vspehi govoré! (330—18)

Naznanilo.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da po želji več prijateljev bo osnoval

privatno šolo za glasovir, gosli in petje po najnovejši metodi.

Šola bo za odraslene in otroke. Natančneje se izve pri podpisnem na Marije Terezije cesti, št. 5 v II. nadstropji, vsak dan od 10. do 12. ure dopoludne. Slavnemu občinstvu se priporoča tudi za poduk po hišah.

Z največjim spoštovanjem

(174—7)

Anton Stöckl.

8 gld. obleka iz ruskega platna,
11 " platnena obleka,
13 " Lüster-obleka,
Rujavi in črni Lüster-Sackos od
4 gld. do 9 gld.,
Posebnosti v otrocih oblekah od
2 gold. 50 kr. do 10 gld.

pri
M. Neumann-u,

v Ljubljani, v Lukmanovej hiši.

Zunanja naročila se proti poštnemu povzetju redno izvršujejo in se ono brez ugovora zamenja, kar bi ne dopadalo. (170—9)

Prsni katar

se urno odpravi.

Najnovejša

javna zahvalnica

z Dunaja, 2. marca 1877 od gospoda Karla Bergmüllerja, inženerja, IX., Liechtensteinstrasse 27.

C. kr. fabriki sladnih preparatov, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8.

Vaše blagorodje!

Prehladil sem se in dobil prsni katar, da sem bil primoran, v Vaših preparatih pomoči iskati. Kupil sem si dve flaši zdravstvene pive iz sladnega izlečka in sem ga rabil po navodu. **Katar je bil uže pri prvi flaši skoraj odstranjen, in zato smem Vaše prave Hoffove sladne preparate vsakemu zares najtoplejše priporočati, kajti ne dajo se zlatom plačati, ker tako naglo in ugodno zdravijo.** Prosim, da te moje vrste v blagor človeštva po časnikih naznanite. Denes prosim, da mi pošljete paket prsni bonbonov iz sladnega ekstrakta.

Spoštovanjem

Karl Bergmüller, inženjer, Dunaj IX., Liechtensteinstrasse Nr. 27.

Pravi Hoffovi sladni bonboni so v modrem papirju. (187—8)

V Ljubljani pri **Gabr. Piccoli,** lekarna pri „angelju varhu“ na dunajski cesti.

Zaloga hišnega orodja
Fr. Doberleta in H. Harischa
v Ljubljani,
v frančiškanskej ulici št. 8 in na dunajski cesti št. 79.

Največja zaloga hišnega orodja,
izdelanega navadno lepo, kakor tudi najbogatejše okinčanega.

ZALOGA

domačih in inozemskih snovi za mobilije, zagrinjal, rolleaux za okna, prtov za mize, koltrov za postelje, kakor tudi preprog.

Prevzemata tudi tapetiranje sob in okinčanje celih stanovanj, hotelov, kopelj, kancelij itd. itd.

Čeniki in narisi pošiljajo se na zahtevanje zastonj, ravno tako oddaje se hišno orodje ali sploh pošiljatev za plačilo na obroke. (248—24)

Cene so kar najmogoče nizke.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“